

Õiguskantsler

Lp Elge Härma
Juht
Valkla Kodu
AS Hoolekandeteenused
valkla@hoolekandeteenused.ee

Teie nr
Meie 15.02.2021 nr 7-9/201584/2100920

Kontrollkäik Valkla Kodusse

Austatud Elge Härma

Õiguskantsleri nõunikud kontrollisid 06.10.2020 ette teatamata AS Hoolekandeteenused Valkla Kodu (edaspidi: hooldekodu) tegevust ja selle elanike elamistingimusi.

Hooldekodus pööratakse turvalisuse tagamisele suurt tähelepanu – töötajad kannavad kaasas häirenappu ja piiparit ning on kursis sellega, kuidas tuleb toimida erakorralise juhtumi korral. Eraldusruum on remonditud ning selle olukord on varasemast märgatavalt parem. Hea on see, et paremini on kättesaadavad rehabilitatsiooniteenused. Töötajaid on õpetatud kasutama isikukaitsevahendeid ning läbi on arutatud tegutsemisjuhised, kui mõni elanik peaks nakatuma koroonaviirusesse või kui tekib nakkusoht. Elanikud saavad tegevusjuhendajate saatel liikuda väljaspool hooldekodu territooriumi (nt käia jalutamas mere ääres) – nii on neil võimalik paremini hoida sidet igapäevaeluga.

Rahul ei saa olla sellega, et kõik tegevusjuhendajad ei ole käinud seadusega nõutud koolitustel. Tegevusjuhendajaid on küll seadusega nõutud arv, kuid selleks, et tagada hooldekodu keeruliste psüühikahäiretega hoolealustele individuaalsem lähenemine, nende kaasamine juhendatud tegevustesse ja ohutu elukeskkond, peaks tegevusjuhendajaid olema rohkem. Meditsiiniõe teenus peab olema seaduses nõutud määral kättesaadav.

Hooldekodu olmetingimused ja heakord ei võimalda pakkuda hoolealustele ohutut ja rehabiliteerivat keskkonda. Hooldekodu elanikele peavad olema tagatud inimväärsed elamistingimused ka siis, kui peatselt on kavas hooldekodu sulgeda. Kinnises asutuses viibivatel hoolealustel ei ole võimalik elukeskkonda valida, seetõttu on iseäranis oluline tagada kvaliteetne erihoolekandeteenus kogu inimese asutuses viibimise ajal. Erakorraliste olukordade lahendamisel ja inimese eraldusruumi paigutamisel tuleb toimida õiguspäraselt.

Valkla Kodus elas kontrollkäigu ajal 82 inimest, kes saavad kinnises asutuses ööpäevaringset erihooldusteenust kohtumääruse alusel. Teenust osutatakse seitsmes osakonnas, millest kuus asuvad C-korpuses ja üks B-korpuses. Osakondadesse on inimesed jaotatud diagnoosi, ohtlikkuse ja toimetulekuvõime järgi. Hooldekodu elanike magamistoad on ühe- ja kahekohalised. Videovalvet kasutatakse üldruumides, koridorides ja õuealal.

Õiguskantsleri Kantselei

Kohtu 8, 15193 TALLINN. Tel 693 8404. Faks 693 8401. info@oiguskantsler.ee www.oiguskantsler.ee

Õiguskantsleri nõunikud tegid koos tervishoiuekspertidega ringkäigu hooldekodu ruumides, tutvusid asutuse dokumentidega ning vestlesid töötajate ja hooldekodu elanikega.

1. Turvalisus, eraldusruum ja eraldamise dokumenteerimine

Hooldekodus tuleb hoolealuste tervisliku seisundi ning eripärade tõttu ette ootamatuid olukordi, mille lahendamiseks võib olla vaja appi kutsuda ka teiste osakondade töötajaid. Hea on see, et töötajatele on antud erakorraliste juhtumite puhuks selge käitumisjuhised, töötajad on valmis ootamatuid olukordi lahendama ning kannavad kaasas abi kutsumiseks mõeldud häirenuppu ja piiparit.

Eraldamine ja selle dokumenteerimine

Võrreldes [2019. aasta kontrollkäiguga](#) oli positiivne muutus, et inimese eraldamisest teavitati vastavalt sotsiaalhoolekande seaduse ([SHS](#)) § 107 lõikele 5 kohe ka kiirabi või politseid ning märgiti eraldusmeetme rakendamise otsusesse teavitamise aeg. Dokumentidega tutvudes selgus, et eraldamist ei kasutata ohtliku olukorra lahendamisel esmase meetmena, vaid kõigepealt püütakse inimest suusõnal rahustada või kasutada muid abimeetmeid, nagu nõuab ka [SHS](#) § 107 lõike 4 punkt 2. On hea, et kõigi meetmete kasutamine dokumenteeritakse. See aitab ennetada väärkohtlemise ohtu ning lubab vajaduse korral hiljem hinnata, kas ohtlikud olukorrad on lahendatud nõuetekohaselt ning kas eraldamine oli põhjendatud.

Hooldekodul tuleb hoolitseda selle eest, et ei ületataks [SHS](#) § 107 lõikes 6 sätestatud eraldamise maksimaalset lubatud kestust. Eraldamise dokumentidest selgus, et mõnel juhul oli inimest hoitud eraldusruumis tavapärasest kauem (19.02.2020 juhtumil eraldati inimene rohkem kui kaheksaks tunniks ning 04.10.2020 juhtumil ligi kuueks tunniks). Neil juhtudel oli eraldusruumis viibinud inimene kolme tunni möödudes jätkuvalt ohtlik endale või teistele, mistõttu otsustati eraldamist jätkata. Eraldamine katkestati vaid loetud minutiteks (sh tualettruumi kasutamiseks). Mõlemal juhul tehti iga kolme tunni tagant eraldamise kohta uus otsus ning see ka dokumenteeriti.

[Seaduse eesmärgiga](#) ei lähe kokku see, et kolme tunni möödumisel esimesest eraldamisest tehakse kohe uus eraldamise otsus ja pikendatakse nii inimese eraldusruumis olemise aega üle kolme tunni. Nõuete kehtestamisel leiti, et eraldusruumi paigutamine peaks olema ajutine meede seniks, kuni saabub politsei või kiirabi. Kolme tunni jooksul jõuab kiirabi mistahes hoolekandeesutusse. Kui inimene on pikema aja jooksul endale või teistele ohtlik, siis võib ta vajada psühhiaatrilist ravi. Õiguskantsler palub edaspidi eraldamise otsuste tegemisel seda arvestada.

Valkla Kodus elab inimesi, kelle käitumine võib olla ettearvamatu, mistõttu võib eraldamise vajadus tekkida ühe päeva jooksul mitu korda. Neil juhtudel on iseäranis oluline eraldamise otsuses üksikasjalikult kirjeldada eraldamisele eelnenud olukorda ning abinõusid, mida püüti enne eraldamist kasutada, kuid mis ei osutunud küllaldaseks. Ei piisa sellest, kui märkida eraldamise põhjuseks „ei ole rahunenud, ei saa osakonnas hoida, võib uuesti kedagi rünnata“. Selline märkus on ebapiisav, sest ei anna teavet selle kohta, milles inimese ohtlikkus seisnes.

Inimese eraldamine on tõsine põhiõiguste riive, mida peab saama (ka kohtulikult) kontrollida. Sestap peab dokumenteerimine olema sedavõrd põhjalik, et tagantjärele saaks üheselt tuvastada eraldamisvajaduse aluseks olnud asjaolud ja põhjendused (vt ka [2017. a Valkla Kodu](#)

[kontrollkäigu kokkuvõte](#)). Vaidluse korral peab teenuseosutaja suutma tõendada, et eraldamine oli vajalik ja leebemate meetmetega ei oleks saavutatud soovitud tulemust ega kõrvaldatud ohtu hoolealusele ja teistele inimestele.

Eraldusruum

Varasemate kontrollkäikude põhjal on õiguskantsler teinud palju etteheiteid Valkla Kodu C1-2 osakonnas asuva eraldusruumi seisukorra kohta. Nüüdseks on eraldusruumi remonditud ja paigaldatud uus põrandakattematerjal. Ruumi väljanägemine ning heakord on märgatavalt paremaks muutunud. Eraldusruumis on lavats, millel on tulekindla kattega poroloonmadrats. Eraldatut saab jälgida klaasiga ukseavast. Joogivett tuuakse vajaduse korral pudeliga. Kontrollkäigu ajal oli ruumis soe, töötajate sõnul saab ruumi temperatuuri reguleerida.

Tualettruumi eraldusruumis ei ole. Töötajad selgitasid, et vajaduse korral võib eraldusruumis viibiv inimene kasutada ruumi kõrval koridoris asuvat tualetti (seda võimalust oli mainitud ka eraldamise juhtumikirjeldustes) või viiakse eraldusruumi potitool. Eraldusruumi viidud inimesel [peab olema](#)¹ võimalus käia tualetis. [Tervisekaitseõuded](#) ei sätesta, milline peaks olema eraldusruumi tualett. Õiguskantsler ei ole pidanud potitooli kasutamist eraldusruumis ohutuks lahenduseks (vt [2015.](#) ja [2019.](#) aasta kontrollkäikude kokkuvõtted). Seetõttu kordab õiguskantsler varem antud soovitusi ning palub leida eraldusruumis viibivale hoolealusele mõistlik ja ohutu tualeti kasutamise võimalus.

2. Tegevusjuhendajate arv ja kvalifikatsioon

[2019. aasta kontrollkäiguga](#) võrreldes on hoolealustega tegelevate töötajate seas kolme asemel vaid üks tegevusjuhendaja-meister. Tööpäeviti on peale tegevusjuhendajate majas veel klientitöö juhid ja tiimitöö juht. Elanike terviseseisundit jälgib ja ravimeid jagab õde, kes on hooldekodus kohal esmaspäevast laupäevani iga päev (7–12 tundi päevas). Vastuvõtte teevad psühholoog ja psühhiaater. Hooldekodul on hea koostöö Tallinna Vaimse Tervise Keskusega, mille kaudu saavad hooldekodu elanikud mitmesuguseid rehabilitatsiooniteenuseid.

Kontrollkäigu päeval (06.10.2020) hoolitses 82 kohtumäärusega hooldekodusse suunatud inimese eest 15 tegevusjuhendajat, öösel oli tööl seitse tegevusjuhendajat. Kontrollkäigu ajal oli nii päeval kui ka öösel hooldekodu igas osakonnas töötajaid rohkem, kui miinimumnõuded ette näevad. On hea, et tavaliselt on igas osakonnas päevasel ajal kaks töötajat.

Õiguskantsler on [2019. aasta kontrollkäigu kokkuvõttes](#) selgitanud põhimõtteid, millest peab hooldekodu töötajate arvu planeerides lähtuma. Need põhimõtted ei ole muutunud ja neid ei ole põhjust üle korrata. Nagu [2019. aasta](#) kontrollkäigu ajal tekkis ka seekord kahtlus, kas töötajatest piisab elanike turvalisuse tagamiseks ning nende vajadustega arvestamiseks. Piinamise ja Ebainimliku või Alandava Kohtlemise või Karistamise Tõkestamise Euroopa Komitee (CPT) on [seisukohal](#)², et kui töötajaid on vähe, satuvad nad liiga suure pingele alla, mis võib ohustada nende tervist ning mõjutada ka asutuses elavate inimeste heaolu.

Hooldekodus tuleb sageli ette ärevaid olukordi, mille lahendamiseks peavad töötajad kiiresti sekkuma. Nende olukordade lahendamiseks kutsutakse vajaduse korral appi ka teise osakonna

¹ Vt p 172.

² Vt p 186.

töötajaid (vahel on ägestunud hoolealusega tegelenud korraga 5–6 töötajat), mis võib tähendada, et mõnes osakonnas jäävad hoolealused ajuti otsese järelevalveta. Õhtuti ja öösiti on keeruline korraldada eraldusruumi viidud inimese jälgimist, sest sel ajal võivad teised hoolealused jääda järelevalveta. Hoolekandeaasutuses tahtevastaselt viibiva inimese õigused väärivad erilist kaitset ning hoolekandeaasutusel on tavalisest suurem hoolsuskohustus (vt [RKKKo 10.10.2019, 1-17-7111/81](#), p 14 ja [TlnRnKo 28.06.2019, 2-18-4391](#)). Selleks et hooldekodu elanikele saaks osutada nende eripära ja vajadusi (sh ohutust) arvestavat kvaliteetset erihooldusteenust, peab hooldekodus olema pidevalt kohal piisavalt töötajaid ning hoolealuseid ei tohiks jätta omapäi.

[Eelmise kontrollkäigu](#) järel osutas õiguskantsler, et suure töökoormuse tõttu võivad tegevusjuhendajad keeruliste olukordadega hakkamasaamiseks kasutusele võtta ka lubamatuid meetodeid. Seda võib järeldada ka seekordse kontrollkäigu põhjal. Võis leida viiteid selle kohta, et töötajad ähvardavad keelata lähedastega telefonitsi suhtlemise, kui hoolealune ei pea kinni sõlmitud kokkulepetest või käitub valesti. Selline mõjutusmeetod ei ole sobiv ega õiguspärane. Töötajad ei tohiks helistamise keelamisega (ega ka teenuse sisuks olevast tegevusest ilmajätmisega) ähvardada ka siis, kui mõjutusmeetodit ei ole kavas rakendada. Sellised ähvardused võivad põhjustada psüühikahäirega inimeses ebakindlust, rahulolematust ja olla tugeva ärrituse allikaks. Asjatundlik suhtlemine hooldekodu elanikega ei tohi olla ähvardavas toonis ega inimese suhtes negatiivne. Lähedastega suhtlemist tuleb pigem soodustada. Iseäranis oluline on see olukorras, kus hooldekodu elanikud on SARS-CoV2 viiruse leviku tõttu kohtunud oma lähedastega vähem kui tavaliselt. Hoolekandeaasutus peab sellises olukorras aitama luua rohkem lähedastega suhtlemise võimalusi.

Hooldekodul tuleks rohkem pingutada inimeste huvitegevusse ja töistesse tegevustesse kaasamisel. Õiguskantsler soovitas [2019. aasta](#) ja [2015. aasta](#) kontrollkäigu kokkuvõttes, et hoolealustele peab pakkuma nende eripära ja abivajadust arvestades rohkem tegevust ning vajaduse korral tuleb suurendada hooldekodu elanikega tegelevate töötajate hulka. Paraku on hooldekodus huvitegevust ja muid aktiivsemat liikumist soosivat tegevust korraldavaid töötajaid praegu hoopis vähem.

CPT on [seisukohal](#)³, et terapeutilised ja arendavad tegevused peavad olema tagatud kõigile hooldekodu elanikele. CPT on [märkinud](#)⁴, et aktiivsesse tegevusse peab kaasama võimalikult palju elanikke ning eriti oluline on arendada nende inimeste oskusi, kellele võiks mõne aja pärast osutada inimese õigusi vähem piiravat teenust.

Valkla Kodus on koostatud tegevuste nädalaplaan, hooldekodu elanikele isiklikud tegevusplaanid ning rehabilitatsiooniteenuste raames on kavandatud mitmeid tegevusi, kuid tegelikult on hooldekodu elanike päevane aeg üldjuhul vähe sisustatud. Mitu hooldekodu elanikku ei teadnud, milline on nende päevakava ning milliseid tegevusi on oodata. Madala tahteaktiivsusega inimeste tegevusse haaramiseks tuleks rohkem pingutada. Kuigi hooldekodus on sisustatud ruume mitmesuguste mõtestatud tegevuste tarbeks (saal, tegevus-, muusika-, keraamika- ja puutöötuba), kasutatakse neid tegevusjuhendajate puuduse tõttu vähe. Töötajate nappuse tõttu ei saa korraldada ka tegevusplaanis ette nähtud iganädalasi tegevusi (st spordisaali kasutamist). Nii ei ole võimalik täita tegevusplaanis püstitatud eesmärgi ja hooldekodu elanike iseseisva toimetuleku parandamine ja säilitamine võib jääda tagaplaanile.

Hea on see, et hooldekodu elanikud saavad osaleda muusikateraapias, loovteraapias ning ratsutamisteraapias. Viimane meeldib hoolealustele eriti. Väärrib kiitust, et autistlikele inimestele

³ Vt p-d 156, 160.

⁴ Vt p 117.

on rajatud eraldi mängu- ja tegevustuba, kus nad saavad rahulikus keskkonnas osaleda käelises ja teraapilises tegevuses. On hea, et hooldekodu on võimaldanud parema toimetulekuga elanikel käia hooldekodu territooriumilt väljas (nt koos tegevusjuhendajaga mere ääres jalutamas, lähedastega kohtumas).

Õiguskantsler on nii [2017.](#) kui ka [2019.](#) aastal Valkla Kodu kontrollides selgitanud, et töötajad peavad olema läbinud nõutud koolitused. See seisukoht ei ole muutunud ning seda ei ole põhjust üle korrata. Kahjuks ei ole senini Valkla Kodu 38 töötajast 15 saanud tegevusjuhendaja baaskoolitust ning seitsmel tegevusjuhendajal on läbimata suurema ohtlikkusastmega inimestega tööks nõutav täienduskoolitus. Viiel tegevusjuhendajal on läbimata mõlemad väljaõpped. Majandustegevuse registri andmetel on mitu tegevusjuhendajat registreeritud koolitusele märkimisväärselt ammu (nt paljud neist juba 2016. ja 2017. aastal), aga koolituse läbimise kohta teave puudub. Väga paljudele töötajatele ei ole nõutavat koolitust korraldatud juba pikema aja jooksul.

Oluline on võimaldada tööülesandeid arvestavat väljaõpet ka teistele töötajatele, kelle ülesanne on toetada tegevusjuhendajaid keeruliste ja ohtlike olukordade lahendamisel ning kes viibivad turvalisuse tagamiseks pidevalt hooldekodu eluosakondades (vt CPT [Itaalia 2016. a visiidi raport](#), p 133, [Poola 2017.a visiidi raport](#), p 128 ja [Gruusia 2001. a visiidi raport](#), p 151).

Õiguskantsler soovib anda kõigile hooldekodu tegevusjuhendajatele võimaluse osaleda seadusega nõutud koolitusel. Hooldekodul tuleks hoolitseda ka selle eest, et kõigis üksustes oleks pidevalt kohal piisavalt töötajaid, et hoolealuseid ei peaks jätma järelevalveta. Õigusaktiga kehtestatud hoolekandetasutuse töötajate minimaalne arv ei pruugi olla alati piisav, et saaks osutada kvaliteetset teenust ja tagada hoolealuste põhiõigused. Õiguskantsler palub inimeste heaolu ja turvalisuse huvides üle vaadata hooldekodu töökorralduse.

3. Olmetingimused ja tervisekaitsenõuded

[2019. aasta kontrollkäigu kokkuvõttes](#) on osutatud CPT [seisukohale](#)⁵, et ka asutus, mida plaanitakse sulgeda, peab olema puhas ja heade olmetingimustega. Vajaduse korral tuleb selleks teha ka väiksemaid remonditöid. Seda põhimõtet ei ole Valkla Kodus järgitud, sest paljude ruumide seisukord ei ole pärast õiguskantsleri viimaseid kontrollkäike kuigivõrd paranenud. Endiselt ei saanud mitme tualett- ja duširuumi ust lukustada, näha oli hoolealuste lõhnutud lambikupleid, rippuvaid elektrijuhtmeid ja katkist mööblit, mida ei olnud parandatud või mille parandamine oli pooleli.

Paljude puuduste kõrvaldamine ei nõua suuri investeeringuid, vaid tähelepanelikku suhtumist elanike vajadustesse. Mitmed magamistoad jätsid räpase mulje, määrdunud olid nii põrandad kui ka seinad. Seda puudust on lihtne kõrvaldada, kui tube piisavalt koristatakse. Õiguskantsler kordab seisukohta, et kui hooldekodu elanik vajab toa koristamisel abi, peab personal teda aitama. Üldruumide korrashoid on paranenud, kuid mitme hügieeniruumi heakorraga ei saanud rahule jääda, tunda oli ka ebameeldivat lõhna (nt C1-1 osakonna tualettruumis).

Hooldekodul tuleb tähelepanelikumalt jälgida, et kätepesuks oleks seep alati kättesaadav. Mõne kraanikausi juures ei olnud seepi, teisel oli vedelseebi dosaator tühi. Enamikus osakondades ei olnud käte kuivatamise võimalust (kätekuivatuspaber oli vaid töötajate ruumis). Mõnes tualettruumis puudus tualettpaber. On mõistetav, et osa hooldekodu elanike psüühikahäire ja

⁵ Vt p 206.

käitumismustrite tõttu ei saa neile võimaldada järelevalveta ligipääsu hügieenivahenditele, kuid sellisel juhul tuleb leida muud sobivad lahendused.

C-korpuse III korruse pesemisruumi dušiotsik vajab vahetamist. [CPT](#) on öelnud, et piisavad pesemisvõimalused tähendavad muu hulgas ka seda, et dušid on töökorras. Hooldekodul tuleb tagada, et dušid oleksid töökorras.

Kui hooldekodu elaniku erivajadused seda võimaldavad, peaks magamistoas olema peale nõuetekohase üldvalgustuse ka kohtvalgustus (vt [tervisekaitsenõuded](#), § 6 lg 5). Silma jäi, et kohtvalgustit ei olnud ka neil hooldekodu elanikel, kellele meeldib joonistada. Ühe hoolealuse toas ei olnud ühtki töökorras valgustit.

Õiguskantsler kordab oma varasemaid soovitusi parandada olmetingimusi ja järgida tervisekaitsenõudeid ning palub pöörata suuremat tähelepanu sellele, et hooldekodu elanikele oleksid tagatud ohutud ja inimväärsed elamistingimused. Neil on õigus saada kvaliteetset ja erivajadustele vastavat erihooldusteenust kogu kinnises asutuses viibimise ajal vältel.

5. Õendusabiteenus

Õiguskantsler on korduvalt (viimati [2019. aasta kontrollkäigu kokkuvõttes](#)) selgitanud, mil määral peab selliste hoolealustega hooldekodus olema tagatud õendusabi. Need seisukohad ei ole muutunud. Õiguskantsler on heitnud Valkla Kodule ette puudusi õendusabi pakkumisel. Kahjuks ei ole olukord aastatega paranenud.

Valkla Kodus pakub õendusabiteenust CitoMed OÜ. Lepingu järgi osutab ettevõtte teenust 249 tundi kuus. 2020. aasta juulis, augustis, septembris ja oktoobris viibis meditsiiniõde graafiku kohaselt hooldekodus 249 tundi. Meditsiiniõde on hooldekodus kohal esmaspäevast laupäevani (7–12 tundi päevas). Graafikuvälisel ajal ei ole õega võimalik telefoni teel ühendust võtta. Hooldekodule osutab õendusabiteenust viis õde, kes töötavad osalise koormusega.

[Majandustegevuse registri](#) andmetel oli kontrollkäigu ajal Valkla Kodul tegevusluba kohtumäärusega ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamiseks 82 inimesele. Seega peaks õendusabiteenus olema tagatud 82–164 tundi nädalas (339–679 tundi kuus).⁶ Kontrollkäigul selgus, et sellises mahus õendusabi hooldekodus ei osutata. Kontrollkäigu nädalal viibis meditsiiniõde hooldekodus vaid 53 tundi ning alates juuli algusest igal nädalal üksnes 52–64 tundi. Järelikult ei olnud vähemalt nelja kalendrikuu vältel õendusabi seadusega nõutud ulatuses kättesaadav. Ometi on erihoolekandeteenuse maksumusse arvestatud õendusabiteenuse tasu kogu [SHS](#) § 102 lõikes 6 sätestatud mahus.

Õendustoiminguid (sh ravimi manustamine süstimise teel ning haavaravi koos sidumisega) teevad ka kaks abiõde, kelle andmeid tervishoiutöötajate riiklikus registris ei ole. [Tervishoiuteenuste korraldamise seaduse](#) § 3 lõige 2 ja § 27 näevad ette, et õendusabiteenuse toiminguid ja protseduure võib teha ainult tervishoiutöötajate riiklikus registris registreeritud meditsiiniõde.

Õendusabi kättesaadavusest sõltub otseselt nende ravimite manustamine, mis ei ole mõeldud igapäevaseks võtmiseks, vaid manustamiseks haiguse ägenemise korral. Kuna õhtuti ja öösiti ning pühapäeviti meditsiiniõde majas ei ole, peavad tegevusjuhendajad hoolealuse ütlustele tuginedes

⁶ Alates 07.11.2020 on Valkla Kodul tegevusluba kohtumäärusega ööpäevaringse erihooldusteenuse osutamiseks kõige rohkem 52 inimesele. See eeldab, et õendusabi tuleb osutada vähemalt 52–104 tundi nädalas.

sel ajal ise otsustama ravimi manustamise. Õde paneb ravimid valmis, kuid ravimi manustamise vajaduse otsustab tegevusjuhendaja. Lisaks võib hoolealuste vaimse tervise probleemide tõttu esineda ohtlikke olukordi ja vajadus õendusabi järele ka neil päevadel, kui õde tööl ei ole – ka õiguskantsleri kontrollkäigule eelnenud pühapäeval sattusid hooldekodu elanikud konflikt, milles tekitati kehavigastusi.

Kontrollkäigul osalenud tervishoiuekspert märkis, et õendusabi ei ole hooldekodu elanikele piisavalt kättesaadav. Sellele juhtis tähelepanu ka õiguskantsler [2015. a](#), [2017. a](#) ja [2019. a](#) tehtud kontrollkäikude kokkuvõtetes. SARS-CoV2 viiruse leviku tõttu vajab hoolealuste tervislik seisund tavapärasest veelgi hoolsamat jälgimist.

Õiguskantsler kordab oma varasemat soovitus ja palub Valkla Kodul tagada hooldekodu elanikele õendusabiteenus, mis arvestab asutuse eripära ja seaduse nõudeid.

6. Tervishoiueksperti hinnang

Kontrollkäigule kaasatud tervishoiueksperti arvamuse koopia on lisatud käesolevale kirjale. Tervishoiueksperti arvamuses toodud tähelepanekute ja soovitude osas palun kujundada hooldekodul oma seisukoht ning edastada see õiguskantslerile koos vastustega kirjas toodud tähelepanekute kohta.

Teie seisukohta ootan võimalusel hiljemalt 01.03.2021.

Lugupidamisega

/allkirjastatud digitaalselt/

Ülle Madise

Lisa: Tervishoiueksperti arvamus 6 lehel

Koopia: Sotsiaalministeerium, Sotsiaalkindlustusamet, Terviseamet, AS Hoolekandeteenused